

Бистер, совет кижилер, кайра чыгарып асырылган хуви...

Оон бэр таптыр-ла мурун бир ай эртин-октябрьнын 7-де...

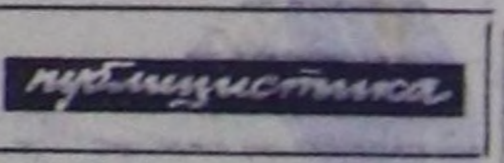
ССРЭ-нин чал Уездени Хоюдуу болса Коммунисттик партиянын...

«Чал Конституция—ол дээрге Совет куйулуунун ады...

Олак туруп туруп чорла, Чадьрынга Ленин кича...

«Бастер сайыраңгай социалисттик инттиледди...

ПАРТИЯ-БАШКАРЫКЧЫВЫС

Ишчя национал политиказын ачы-хавыламыр...

Оларнын чутле чамдыктарын адал кереин...

Коммунисттик инттиледди тургузар! Совет кижилер олу...

Совет эрге-чатыртың чылдарында Тыланын ову...

Революция дугайында

Россиянык ажилчылары болган таравчылары...

Дешпагелет кижя терегетен буту делегей масштабына...

УШ дайынны кердүм

- 144,7 муң шкелалар бар.
● Дээди өөредилгениң 859, олукму тускай 4303 өөредилге черлери бар.
● Улуучу 38,278 университетте 10,020 муң динчалычлар өөренип турар.

Октябрь мээң амьдыралымда

Кижя революция херсон камгаланыңа чутур боор мен дээн...

ӨӨРҮҮР МЕН

Октябрьнык социалисттик Улут революциянык тогуз...

ЧОРГААРЛАНЫР БИС

Бизин кээримге ада-нем хой ажы-тодугу, аажок адым улус чорай...

ССРЭ-ниң камгалал министриниң ДУЖААЛЫ

Эштер солдаттар болгач матростар, сержантлар болгач старшиналар!
Эштер пионеринтер болгач юнчалар!

ЛИТЕРАТУРА, УРАН ЧҮҮЛ БОЛГАШ АРХИТЕКТУРА ТАЛАЗЫ-БИЛЕ
1977 ЧЫЛДА ССРЭ-НИИ КҮРҮНЕ ШАҢНАЛДАРЫН ТЫПСЫР ДУГАЙЫНДА
СЭКП ТК-НЫҢ ДОКТААЛЫ

ТЫВА АССР-НИИ УЛУС АЖЫЛ-АГЫЙНЫН
БОЛГАШ КУЛЬТУРАЗЫНЫҢ МУРНАКЧЫ
АЖЫЛДАКЧЫЛАРЫ РСФСР-НИИ ДЭДИ
СОВЕДИНИИ ПРЕЗИДИУМУНУН ХУНДУЛ
БИЖИИ-БИЛЕ ШАҢНААР ДУГАЙЫНДА

РСФСР-НИИ ДЭДИ СОВЕДИНИИ
ПРЕЗИДИУМУНУН ЧАРЛЫБЫ

СЭКП Төп Комитетиде болгаш ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлөни
ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлөниин чынында литература,
уран чүүл болгаш архитектура талазы-биле ССРЭ-ниң Ленин
болгаш Күрүне шаңналдарынын талазы-биле комитеттин кими-
рилп келген саналдарын чуугаалып көргөш. 1977 чылда
ССРЭ-ниң Күрүне шаңналарын тыпсыр деп донтатааны бол-
за:

1. Кыргыз ССР-иниң уластуң
чолаачы, тоокуунуң болгаш
сценарийиниң автору Чингиз
Торескулович Айтматовка, Кыргыз
ССР-иниң уластуң эрмизи,
сценарийиниң автору болгаш
режиссер Болотбек Токтогулов
Шамшиеве, оператор Манасбек
Мусаевке—«Ак парохоз» деп
уран-чечен фильм дээш.

15. Программанын тургузуучу
Юрий Александрович Легиуновка,
дедидикчилик кылым
туурар дикторлар РСФСР-иниң
алдары эрмизи Игорь Леонидович
Кирятовка, Попова Викторияна
Бодровага, сценарист
болгаш режиссерлар Юрий
Николаевич Власовка, Нина
Александровна Себруева, теле-
актертериниң болгаш репорт-
тажтары авторлары болгаш
комментаторлар Виктор Ильич
Любимовка, Дамир Николаевич
Сивиняковка, Светлана
Константиновна Бестужевка
(Розенко), режиссер Екатерина
Венедиктовна Кисловага, опе-
раторлар Витий Петрович Го-
ремыкинко, Лев Станиславович
Довганяга—«У» деп Бүгү-
үзүлдөк телепрограмманын
инициал-политтиктиң бо-
лушкундарын уран чүүл публи-
цистика хевирлэп чырыдып
калган дээш.

Чедип алган күш-ажалчы
чедипшилерин болгаш Тыва
АССР-ниң ажил-агый база
культура тургузушкунунга
идеялайып киргизген дээш
РСФСР-ниң Дэди Советиниң
Президиумунун Хундула биж-
жи-биле шаңнаар болза:

Октябрьдан чечектелген
УРАН ЧҮҮЛ

Ильич күнүн Фавильдага
турган. Тура халымынча
таарымчалар үеки эртирилэ
тер бедди бе дээш оон эртилэ
халеп турган...
Ленин сөөгү айлар дүргү-
дүндү чүтө тура халымын
дугайында болдо, оон чыгым
чок болурунча идегели эш-
өрүнө чүтүлгөн, тура-соруу-
биле оларын хей-аыт киргил-
ээр...

Дүңе Фофанович бажы-
ныгы чораш, Ильявичин
Смольнинке чорутканын бил-
ип алган мен.
Ильявичин Смольнинка чте-
лик, четиңиң билли алып
суктурган мен. Смольнинка
ону көргөн мен бе азы оон
ылдаанын уластуң алынан
мен бе, оун арты орта сагып-
май-дир мен. чүгү-даа болдур-
оок-биле чугаалашканымын
ты-ла сагып олар мен. Ильяч
тура халымынча уластуң

Ильяч күнүн Фавильдага
турган. Тура халымынча
таарымчалар үеки эртирилэ
тер бедди бе дээш оон эртилэ
халеп турган...
Ленин сөөгү айлар дүргү-
дүндү чүтө тура халымын
дугайында болдо, оон чыгым
чок болурунча идегели эш-
өрүнө чүтүлгөн, тура-соруу-
биле оларын хей-аыт киргил-
ээр...

Ильяч күнүн Фавильдага
турган. Тура халымынча
таарымчалар үеки эртирилэ
тер бедди бе дээш оон эртилэ
халеп турган...
Ленин сөөгү айлар дүргү-
дүндү чүтө тура халымын
дугайында болдо, оон чыгым
чок болурунча идегели эш-
өрүнө чүтүлгөн, тура-соруу-
биле оларын хей-аыт киргил-
ээр...

Четтирдим
Чеди харымда-ла Са-
рым-Халге хой каларын
чораш, халгартып эрте-бур-
гү дүрү-көшү кирген,
оларын даштарып өттүдү-
рүп, терек чөвүрээнден
беш аыт, хой, ошкү и-
йектиң мал-мөнгөниң сома-
лаптар апарган мен. А 1965
чылда Гарне аркааның
дыштангы чораш, Тыва
АССР-иниң уластуң чүрүк-
чүзү Н. К. Тойбу-Хаа бажы-
мыга учураштым, даштап
чүе чаптар кылдыр өөр-
ниң алган мен. Бо юбилей-
дин чылда Бүгү-үзүлдөк
дүрүкчүлөр делегеле-
динде мээң бе акым-
чың кирген. Аас-кекиңтиң
чаалың үеке чуртпан,
ажылдып, чонга баран боюн
чорунуң мөдүлдерин бил-
гезин болганым дээш те-
рөөң партиязы. Совет та-
лаамга четтирдим.

СЭКП Төп Комитетиниң секретары
Л. БРЕЖНЕВ.
ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлөниин
Даргазы
А. КОСЫГИН.

МӨҢГЕ ГИМН
Өлбөс мөңгө хөстөлүчү—
Дешинге, бун, хөстөл дээш
Демисонге тынны берген
Өзүң чонтуң чыгылган.
Кыргыз дала наркызы-даа
Нарга-бажык халазы-даа,
Хааның шерит чыдады-даа,
Хааның шагдаа кымылды-
даа,
Байгы черде шивашкай-даа
Маадрым хөриүлтөөнөр!
Диргит дир ол, өлбөсүн дир ол!
Чүе чыл мурулай төртүттүң
гөш,
Чүтө боттуң кужу-биле
Тываңн уген чоруп олар.
Хаялаңган кырайлакс
Канияттыңан базым олар.
Согушундир сал чоруп
Чангылаңдыр кийгирил тур.
Саң чоншар оун салган,
Соруң үвүң дыңаң турлар!
Өлбөс мөңгө хөстөлүчү—
Сорук, эртем, бодал, хөстал—
Чорумалың соксаң кылбас,
Оскерлиш чок чыгыңдөң-дир.
Моордң даштар шывадытп.
Моордң даштар чүтүп бат-
тың.
Чалбышталган чырыткың-
ым
Салба шапкаш, өжүрү деп,
Оун дозуп бодалар харе
Онартайга күчү бар бе?

Байырдан чурттаганың
Ара дүппөс, сонсам дивес
шимчешкиниң.
Бойдус черчип чечестелиң.
Боралган чон аяс кудай,
ыр-жы дунер,
Омак ырым ниңи хунер—
Октябрийн түлдөгөң,
ачык-тыр.
Төлдүш дивес үлкөлдүң
ачык-тыр.
Дээди шым— үлдөлдүң
чаа
Хойлугуу
Хуаумурун совет чонупун
Хүлээлгени, эргелерин кам-
гаалың —
Оруң, соруң төңчү билбес
Октябрийн тыңыңга бе-
ле олар.
Хөстүг ажал чапан турар
Коммунизм оңдур улаң
өргөзүнгө
Амг сагал — ниңи чонлар
Аас-кекиңиң мөңгөңдөңдүң
чурттай бээр! —
Оода, кыска, кыргайларга
Октябрийң хайырдыл, бе-
лээ олар.

Ойнап тур мен
Театрга ший артин боюн
адылда-ла удааы 40 чыл
болор мен. Херээштен чүе
рольдары ойнардым чораш
мың чордүм. Пенселең
үгөңш, бир чыл аажак тур
мен. Илжалдым — Ленин-
фильм биле «Мосфильм»
чалааның дүтүрүчү
Ю. Рытхуунун сценарийи-
биле «Чепке иви» (режис-
серу Г. Кропачев) деп кино-
да тоолдоор чүөктө кадыңың,
Федосеевичиң ному-биле
режиссер Ю. Пуняевичиң
түрүкканы «Амбийиниң кор-
гунчуг сүеңизи» деп кино-
да эвек кадай Ланкариңиң
рольдарың ойноп турар
мен.

ХАЙЫРЛАЛ
Амдырал-чурттаганың
Ара дүппөс, сонсам дивес
шимчешкиниң.
Бойдус черчип чечестелиң.
Боралган чон аяс кудай,
ыр-жы дунер,
Омак ырым ниңи хунер—
Октябрийн түлдөгөң,
ачык-тыр.
Төлдүш дивес үлкөлдүң
ачык-тыр.
Дээди шым— үлдөлдүң
чаа
Хойлугуу
Хуаумурун совет чонупун
Хүлээлгени, эргелерин кам-
гаалың —
Оруң, соруң төңчү билбес
Октябрийн тыңыңга бе-
ле олар.
Хөстүг ажал чапан турар
Коммунизм оңдур улаң
өргөзүнгө
Амг сагал — ниңи чонлар
Аас-кекиңиң мөңгөңдөңдүң
чурттай бээр! —
Оода, кыска, кыргайларга
Октябрийң хайырдыл, бе-
лээ олар.

Хайырлал
Амдырал-чурттаганың
Ара дүппөс, сонсам дивес
шимчешкиниң.
Бойдус черчип чечестелиң.
Боралган чон аяс кудай,
ыр-жы дунер,
Омак ырым ниңи хунер—
Октябрийн түлдөгөң,
ачык-тыр.
Төлдүш дивес үлкөлдүң
ачык-тыр.
Дээди шым— үлдөлдүң
чаа
Хойлугуу
Хуаумурун совет чонупун
Хүлээлгени, эргелерин кам-
гаалың —
Оруң, соруң төңчү билбес
Октябрийн тыңыңга бе-
ле олар.
Хөстүг ажал чапан турар
Коммунизм оңдур улаң
өргөзүнгө
Амг сагал — ниңи чонлар
Аас-кекиңиң мөңгөңдөңдүң
чурттай бээр! —
Оода, кыска, кыргайларга
Октябрийң хайырдыл, бе-
лээ олар.

Хайырлал
Амдырал-чурттаганың
Ара дүппөс, сонсам дивес
шимчешкиниң.
Бойдус черчип чечестелиң.
Боралган чон аяс кудай,
ыр-жы дунер,
Омак ырым ниңи хунер—
Октябрийн түлдөгөң,
ачык-тыр.
Төлдүш дивес үлкөлдүң
ачык-тыр.
Дээди шым— үлдөлдүң
чаа
Хойлугуу
Хуаумурун совет чонупун
Хүлээлгени, эргелерин кам-
гаалың —
Оруң, соруң төңчү билбес
Октябрийн тыңыңга бе-
ле олар.
Хөстүг ажал чапан турар
Коммунизм оңдур улаң
өргөзүнгө
Амг сагал — ниңи чонлар
Аас-кекиңиң мөңгөңдөңдүң
чурттай бээр! —
Оода, кыска, кыргайларга
Октябрийң хайырдыл, бе-
лээ олар.